

Prezentacja i Sztuka prezentowania

Edward Krawczyński

Styczeń 2026

Wprowadzenie

Poprawnie przygotowana **Prezentacja** oraz właściwe jej przedstawienie (właściwa **Sztuka prezentowania**) mogą mieć istotny wpływ na osiągnięcie zamierzonych celów także w edukacji i zarządzaniu, np.:

- ❖ w edukacji
- ❖ w działaniach marketingowych firmy
- ❖ w procesie przedstawiania propozycji koncepcji rozwiązań w różnych dziedzinach aspektów działalności firmy w przedstawianiu na szerszym forum propozycji nowych produktów.

Warto więc poznać i stosować w praktyce poprawne zasady realizacji procesu **Prezentacji oraz Sztukę prezentowania**.

MENU (plan wystąpienia):

1. Zadanie prezentacji

2. Adresat prezentacji

3. Struktura (układ) prezentacji

4. Struktura slajdu

4.1. Tło

4.2. Czcionka

4.3. Elementy graficzne

4.4. Animacje

4.5. Wykorzystanie powierzchni slajdu

4.6. Nawigacja (mobilność prezentacji)

5. Sztuka prezentowania

5.1. Mów zrozumiale

5.2. Znaj swoją publiczność

5.3. Bądź zaangażowany

6. Warto wiedzieć

6.1. korzystanie z hiperłączy i linków

6.2. link od wykresu do jego modyfikacji

6.3. Zapisywanie prezentacji – rodzaje

6.4. Mobilne rysowanie algorytmów

6.5. Producer – nowe możliwości PowerPoint

7. Uwagi i wnioski końcowe

8. Bibliografia

9. Kontakt

Dodatki

1. Cel prezentacji

Głównym zadaniem prezentacji jest osiągnięcie zamierzonych jej celów, np.:

1. Zaprezentowanie szkoły na targach edukacyjnych lub w środowisku lokalnym.
2. Stworzenie interaktywnego kursu lub e-learning...
3. Ilustracja wyników z przeprowadzonego doświadczenia.
4. Stworzenie komputerowej reklamy produktu.
5. Prezentacja wyników finansowych firmy.

Skopiowany
element
z hiperłączem
na wszystkich
slajdach
umożliwia
powrót do
Menu

2. Adresat prezentacji

Tworząc prezentację najważniejszy jest jej adresat.

Uwzględnić zatem należy:

1. Wiek adresata – możliwości percepcji odbiorcy.
2. Poziom wiedzy na wejściu i oczekiwania słuchaczy.
3. Liczebność grupy odbiorczej i wielkość sali.
4. Miejsce, w którym odbywać się będzie prezentacja.
5. Wyposażenie techniczne w miejscu prezentacji.
6. Prezentowane informacje powinny być rzetelne.
7. Slajdy powinny być ułożone w logicznej kolejności.
8. Trzeba przygotować się do nietypowej kolejności prezentacji slajdów.
9. Uwzględnić konieczność odniesień do źródeł (plagiat).

3. Struktura prezentacji

Układ slajdów:

1. Slajd tytułowy + dane autora (firmy) i data.
2. Plan wystąpienia (Menu aktywne) ↔ linki wewnętrzne.
3. Slajdy prezentacji w blokach tematycznych (ponumerowane).
4. Przykładowe wyniki, ilustracje i/lub zestawienia wraz z linkami do – szerszych danych i źródeł.
5. Uwagi i wnioski końcowe (podsumowanie).
6. Bibliografia i inne źródła.
7. Dane kontaktowe.

4. Struktura slajdu

przejrzysta i czytelna dla wszystkich, dotyczy to:

- Tło.
- Czcionka.
- Elementy graficzne (zdjęcia, obrazki, tabele, wykresy). Nie można przesadzać (zob. zły przykład).
- Animacja (zalecana tylko do wspomagania prezentacji).
- Linki wewnętrzne, do plików stron internetowych itd.
- W prezentacji interaktywnej, gdzie musimy ująć więcej tekstu należy rozdzielić go na kilka slajdów lub poprzez linki do plików je udostępniać.
- Zawarte treści powinny być precyzyjne i krótkie.
- Zadania powinny zaczynać się o nowego wiersza (Enter, a dla tego samego akapitu Shift+Enter).

4.1. Tło

1. Najczęściej stosuje się ciemne jednolite lub/i stonowane tło np. jasny niejaskrawy tekst (biały, żółty) (zob. zły przykład).
2. Powinno być kontrastowe w stosunku do koloru tekstu.
3. Raczej jednolite przynajmniej w blokach.
4. Jako tło można stosować grafikę, ale wtedy pola tekstowe powinny mieć swoje własne tło.
5. Wskazane, jeśli możliwe, aby m.in. tło w blokach korelowało z treścią.

- Tło może być ciemnozielone z jasnym tekstem (np. biały, żółty)
- Tło powinno być kontrastowe w stosunku do koloru tekstu
- Jako tło można stosować grafikę, ale wtedy pola tekstowe powinny mieć swoje własne tło

- Tło może być ciemnobrązowe z jasnym tekstem (różowy, biały)
- Tło powinno być kontrastowe w stosunku do koloru tekstu
- Jako tło można stosować grafikę, ale wtedy pola tekstowe powinny mieć swoje własne tło

4.2. CZCIONKA

Wielkość taka, aby wszyscy potrafili wszystko przeczytać!

1. **Zwykle 6 do 10 wierszy tekstu.**
2. **Stosujemy czcionkę prostą, regularną najlepiej bezszeryfową** (np. **Arial, Tahoma, Helvetica**).
3. Nie stosujemy *czcionek ozdobnych* (zobacz).
4. **DUŻE LITERY** rezerwujemy tylko dla tytułów.
5. *Czcionkę pochyloną* stosujemy do wyjaśnień.
6. **Czcionkę pogrubioną** lub/i podkreśloną - używamy do wyróżnienia ważności informacji.
7. Nie stosujemy wielu krojów czcionek jednocześnie.
8. Zdanie zaczynamy od nowego akapitu (lub wiersza) – *wskazane jest dodatkowe wyróżnienie.*
9. **Nie zostawiamy wolnych spójników na końcu wiersza, np. a, i, o, u, w, z**
(jeśli potrzeba - przed nimi wprowadzamy **Shift+Enter**).
10. Akapity lub zdania można wyróżniać kolorem czcionki lub tła.

4.3. Elementy graficzne

Elementy graficzne to zdjęcia, obrazki, tabele i wykresy.

Należy pamiętać że:

- Grafika powinna być adekwatna do prezentowanej treści.
- Na jednym slajdzie nie należy wprowadzać zbyt wielu obrazów – zaleca się jeden element – gdy porównania mogą być dwa elementy.
- Może być wskazane umieszczanie powiększających się miniatur (z hiperłączami ↔ duże grafiki poza prezentacją).
- W tabelach wyróżniamy (tłem) rekordy parzyste od nieparzystych (lepsza czytelność).

Kliknij na miniaturkę

4.4. Animacje (1/2)

Powinny wspomagać tematykę slajdu.
Należy pamiętać że:

1. Nie powinny rozpraszać prezentowanej treści.
2. Zbędna animacja odwraca uwagę od treści i od prezentera.
3. Unikać długotrwałych przejść pomiędzy slajdami.
4. Nie należy stosować zbyt wielu animacji.
5. Ich zadaniem jest uatrakcyjnienie prezentacji i ułatwienie odbioru.
6. Nie mogą drażnić oczu czy też niepokoić odbiorców.
7. Kolejność animacji powinna być zgodna z treścią (wspomagać ją).

4.4. Animacje (2/2)

1. Wykorzystujemy co najmniej 80% powierzchni slajdu.
2. Tekst w postaci postulatów
– wyjątek cytaty (koniecznie wyróżnione).
3. Najlepiej zapamiętywane są informacje w lewej górnej ćwiartce.
4. Grafika zwykle przytłacza tekst
([zob. zły przykład](#))
(wtedy tekstu max 2 wiersze).

4.6. Nawigacja (mobilność prezentacji)

Wskazane jest, aby w prezentacji była możliwość łatwego przejścia do dowolnego bloku tematycznego.

Za pomocą aktywnego Menu (z hiperłączami) pełniącego rolę planu wystąpienia zawsze z możliwością powrotu do niego;

można stosować:

- przyciski akcji lub elementy graficzne z hiperłączami – wadą brak wyróżnienia użycia
- hiperłącza z elementów tekstu – zaletą wyróżnienia użycia
- hiperłącza do nawigacji w ramach prezentacji, do dowolnego pliku, strony internetowej lub jej fragmentu.

Prezentacja może mieć strukturę liniową lub rozgałęzioną (wtedy także powrót do podmenu).

5. Sztuka prezentowania (1/4)

(wyróżniaj kolorystycznie odpowiednio wiersze w tabelach)

1	Dostosuj poziom prezentacji do odbiorców
2	Sprawdź wcześniej poprawność techniczną twojej prezentacji w miejscu wystąpienia
3	Przywitaj i podziękuj za przybycie i krótko przedstaw się
4	Podaj plan i przybliżony czas wystąpienia (można lekko przesadzić)
5	Zwracaj się do uczestników prezentacji (nikogo nie wyróżniaj). Nie odwracamy się plecami do audytorium na dłużej niż kilka sekund
6	Nie czytaj na głos zawartości slajdów
7	Stosuj metody aktywizujące uczestników i nikogo nie obrażaj
8	Możesz chwilowo w(y)łączać prezentację poprzez klawisz B lub W
9	Możesz powiedzieć anegdotę i zostaw czas na pytania
10	Nie zasłaniaj ekranu, nawet ręką lub wskaźnikiem – używaj wskaźnika narzędziowego (Ctrl + lewy przycisk myszy) lub laserowego
11	Na zakończenie podziękuj za uwagę i podaj dane kontaktowe

5.1. Sztuka prezentowania (2/4)

Mów zrozumiale

1. **Używaj poprawnego języka**, jeśli używasz żargonu i/lub obce słowa to uprzedź o tym i je wyjaśnij.
2. **Dostosuj poziom wystąpienia**, jednak pamiętaj o „żółtodziobach” i „orłach” (mogą być pomocni!).
3. **Dykcja** – staraj się mówić spokojnie, krótkimi zdaniami, stosuj uzasadnioną modulację głosu – zachęci to słuchaczy do aktywnego uczestnictwa.
4. Pokaż jak **dobrze znasz się na temacie**, ale się zbytnio nie przechwalaj.
5. Staraj się nawiązać **pozytywny kontakt z audytorium**.
6. **Nie obrażaj słuchaczy** nawet jak na to „zasługują”.
7. Obserwuj i **dostosuj się** odpowiednio **do** reakcji **słuchaczy**.
8. **Rób krótkie, naturalne pauzy** w swej wypowiedzi (słuchacze „przetrawią” informacje a ty ułożysz sobie myśli).

5.2. Sztuka prezentowania (3/4)

Znaj swoją publiczność

- **Wiedz:** do kogo mówisz. Kim są słuchacze. Czego oczekują. Dlaczego przyszli. Jak do nich trafić.
- **Dostosuj język** prezentacji i poziom merytoryczny do możliwości słuchaczy. Traktuj ich partnersko.
- **Bądź pomocny i potrzebny.** Staraj się rozwiązywać ich problemy.
- Stosuj **metody aktywizujące.**
- Jeśli możliwe **powołuj się na przykłady osób obecnych na sali.**

5.3 Sztuka prezentowania (4/4)

Bądź zaangażowany

- **Mów żywo**, przeżywaj i zachowuj się spontanicznie,
- **Nie mów o swoich ew. nerwach i stresie.**
- **Pokazuj jak zależy ci na tym, o czym mówisz**, jak dobrze: przygotowałeś się do prezentacji, znasz publiczność oraz na poruszanej problematyce.
- **Dyskutuj. Pozwól zaangażować się publiczności** (nie ignoruj pytań).
- Aby zwrócić na siebie uwagę, **ukrywaj/odkrywaj prezentację** poprzez klawisze **B** lub **W**.
- Utrzymuj **kontakt wzrokowy** ale nie bądź natrętnym.
- **Swobodna gestykulacja** ożywia prezentację i pomaga podkreślić ważniejsze informacje.
- Zachowuj **naturalną postawę ciała.**

6. Warto wiedzieć

Ludzie zapamiętują **10%** tego, **co usłyszeli**.

35% tego, **co zobaczyli**,

55% tego, **co usłyszeli i zobaczyli**.

Poza tym **70%** tego, **co sami powiedzieli**
oraz 90% tego, **co powiedzieli i wykonali**.

Pod warunkiem że nie trwa dłużej niż 25 minut.

Na to się nakłada:

to, że im dłuższa prezentacja tym, mniejsza jej część zostanie przyswojona przez słuchaczy – warto zrobić przerwę, jeżeli prezentacja jest dłuższa niż 20 minut.

6.1. Korzystaj z hiperłączy i linków w prezentacji

- Hiperłączy do pliku wizytówka uniwersalna!, także video oraz audio (np. z narracją)
- Link do strony RODN „WOM” – Kwartalnik FORUM Nauczycieli
- Link do fragmentu strony
- <http://www.iniejawna.pl/>

6.2. Link od wykresu dla jego łatwej modyfikacji

6.3. Możliwości zapisu prezentacji – zabezpieczenie prezentera

- Zapisuj dla kilku wersji aplikacji.
- Zapisz w wersji pdf – **wszystkie hiperłącza będą działać poprawnie.**
- Zapisz istotne zrzuty stron internetowych abyś w razie awarii Internetu mógł korzystać offline z fragmentów zapisanych stron (jeśli przewidzisz dodatkowe do nich linki wewnętrzne).
- Zapisz prezentację jako stronę internetową – **wszystkie hiperłącza będą działać poprawnie.**

6.4. Mobilne rysowanie

- ▶ Możliwe przemieszczanie i modyfikowanie bloczków z zachowaniem połączeń – w trakcie edycji slajdu.
- ▶ Po naciśnięciu ESC, spróbuj korekt położenia wybranych bloczków

a po korektach naciśnij **Shift+F5**

7. Uwagi i wnioski końcowe

1. Dostosuj treść prezentacji do adresowanego grona – może być wskazana indywidualizacja (mobilność prezentacji).
2. Na wstępie prezentacji podaj cele i plan wystąpienia (Menu).
3. Nie zasłaniaj prezentacji (ekranu).
4. Nie oślepiaj wskaźnikiem laserowym – w celu zwrócenia uwagi na coś istotnego używaj jednej z opcji wskaźnika.
5. W celu skupienia uwagi publiczności na omawianej kwestii i prezenterze - można na chwilę wyłączać/włączać prezentację za pomocą klawisza **B** (czarny ekran) lub **W** (biały ekran).
6. **ESC** – wyjście z prezentacji, **F5** – uruchomienie prezentacji od początku,
Shift+F5 – uruchomienie prezentacji od aktualnego slajdu.
7. Dokonaj podsumowania - najważniejsze uwagi i wnioski.
8. Można udostępnić materiały (drukowane, gdy duża liczba lepiej elektronicznie – w określonym czasie na hasło).
9. Nie wszystkie podane uwagi/zalecenia muszą być stosowane...

Bibliografia:

1. Krawczyński E. - SZTUKA PREZENTACJI - część monografii „**Technologie informacyjne w edukacji policjantów**” pod redakcją: Andrzej W. Mitas, Legionowo 2008, wyd. Centrum Szkolenia Policji 2008, str. 199-203 SBN 978-83-89999-63-4-1109-6
2. Łasiński G., „Sztuka prezentacji”, eMPi2, Poznań, 2000
3. Hilde T., „Sztuka prezentacji”, Wiedza i Życie, Warszawa, 2000
4. Stuart C., „Sztuka przemawiania i prezentacji”, KiW, Warszawa, 2002
5. Krawczyński E., „Informatyka nie tylko dla uczniów”, **Nowa Era/WSZ PWN**, Warszawa, 2015 oraz **2018**

Kontakt:

Edward Krawczyński

 +48 601 444 070

e-mail: edwardok@tlen.pl

Powiększona grafika – wrócisz do slajdu z minaturą,
poprzez kliknięcie na niej (hiperłącza ↔)

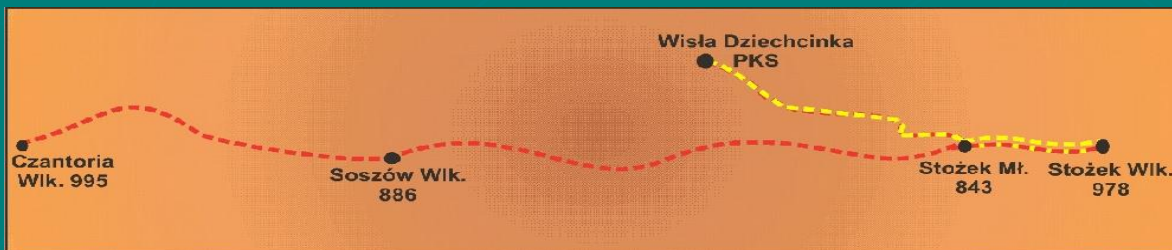

**Zbyt agresywne kolory mogą
spowodować dyskomfort patrzenia
na informacje wyświetlane na
ekranie.**

Zbyt wiele elementów na jednym slajdzie

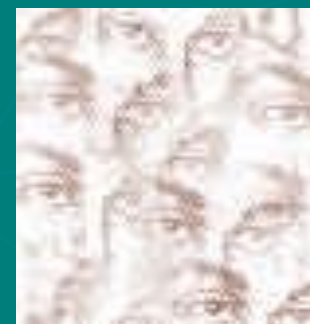
Jeśli mamy wiele elementów, które wymagają umieszczenia w prezentacji, nie należy „upychać” ich na jednym slajdzie. Spowoduje to ogromną nieczytelność zawartych w nim informacji, a więc zniechęcimy odbiorcę do zapoznania się z nimi.

Lepiej takie informacje zapisać w formie słów-haseł, a następnie dopowiadać pewne rzeczy już w trakcie prezentacji.

Jeśli mamy do czynienia z prezentacją interaktywną, gdzie nie ma prezentera, a wszystkie niezbędne informacje należy umieścić w prezentacji – należy łamać tekst i dzielić go na kilka slajdów.

Może to zdecydowanie polepszyć odbiór, a więc spowoduje, że zatrzymamy uwagę audytorium na zawartych informacjach.

Ozdobne oraz zbyt małe czcionki

*Ten tekst pisany jest ozdobną czcionką.
Wprawdzie wygląda dość efektownie, lecz raczej nie spełni
swojej funkcji, gdyż mocno utrudnia odczytanie informacji.
Jej rozmiar to 32 pkt – nagłówek dla porównania – 24 pkt.*

1. Ten tekst pisany jest czcionką prostą, bezszeryfową.
2. Krój czcionki jest ok, ale jej rozmiar pozostawia wiele do życzenia.
3. Być może osoba siedząca z tyłu sali nie odczyta napisanych tu słów.
Nawet zwiększone odstępy między wierszami na niewiele się
zdadzą.

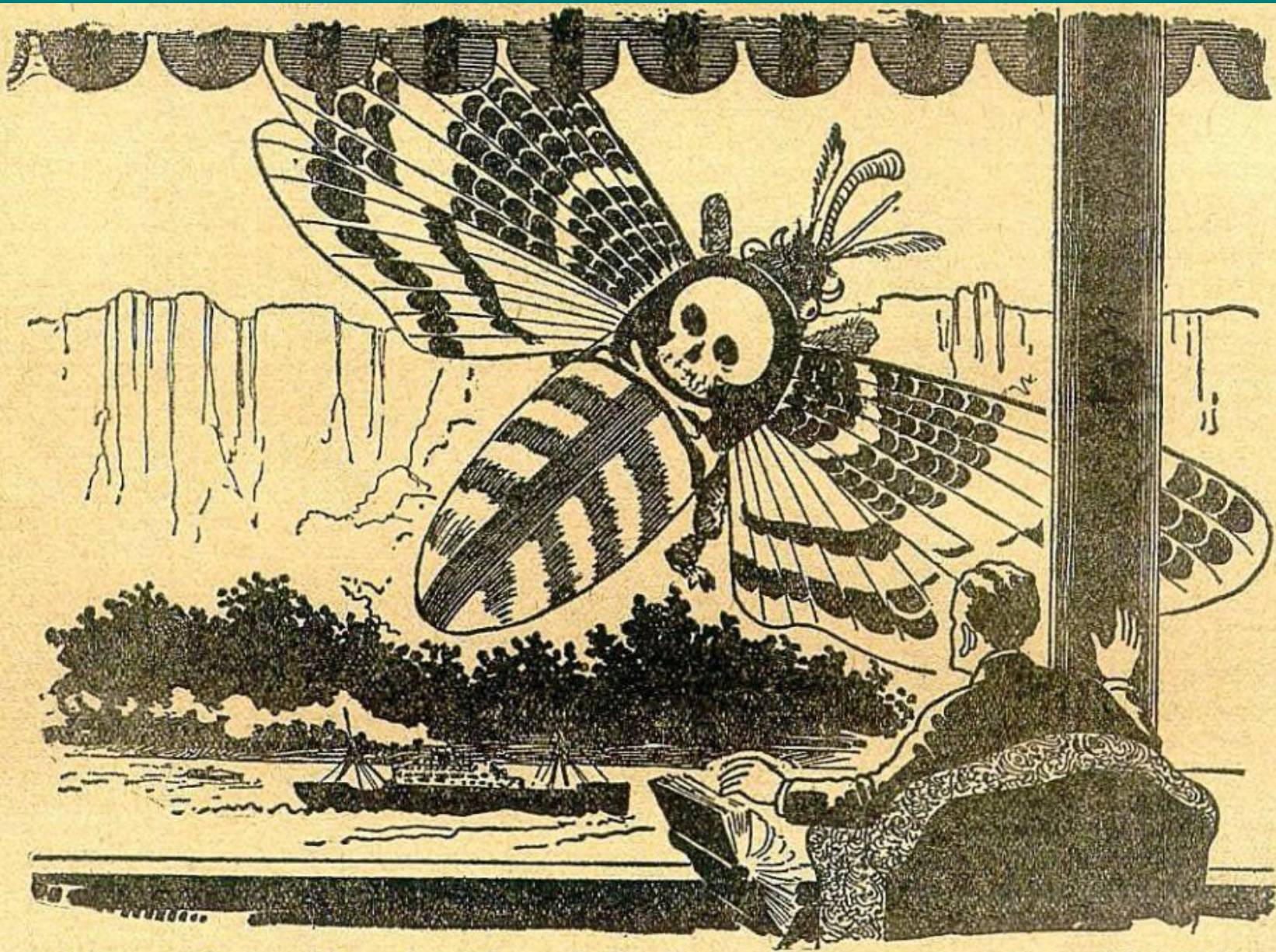
Zbyt duże, dominujące obrazki

Duże obrazki przytłaczają odbiorcę.
Jeśli obok obrazu pojawi się tekst – to informacje tam zapisane
zostaną niezauważone, lub niezakodowane.
Obrazki bowiem, bardziej zapisują się w naszej pamięci niż
tekst pisany.

... I perceived the huge jaws at the extremity of the proboscis suddenly expand themselves, and from them there proceeded a sound so loud and so expressive of woe that it struck upon my nerves like a knell . . . and I fell at once, fainting, to the floor.